

kehittänyt **Juhani Seppälä**
Helsingin yliopisto
Kasvatustieteellinen tiedekunta

Rauha maassa

Myönnytyspeli

ALOITA

- Pelaajat edustavat Kansainliiton jäseniä, erityisesti suurvaltoja kuten Britanniaa ja Ranskaa. Ne eivät ole valmiita mihinkään sotaan, ja haluavat välttää mukaan joutumisen hinnalla millä hyvänsä.
- Kansainliitto perustettiin 1. maailmansodan jälkeen tarkoituksena varmistaa, ettei toista enää tule, vaan asiat voidaan ratkaista rauhanomaisesti. Se esim. ratkaisi Ahvenanmaan kiistan Suomen hyväksi vuonna 1921.
- **Tavoitteena on pitää rauha maailmassa, varsinkin Euroopassa.** Joka taitekohdassa on tietyt vaihtoehdot, joista pitää valita yksi. Tämä tehdään koko ryhmän äänestyksellä. Päätöksistä kannattaa keskustella etukäteen!
- Kysymysmerkki jossakin kohdassa tarkoittaa, ettei tämä ole, miten tapahtumat oikeasti menivät... mutta olisivat ehkä voineet mennä?

LEAGUE OF NATIONS

SOCIÉTÉ DES NATIONS

[ETEENPÄIN →](#)

1. Hyökkäys Mantšuriaan syyskuu 1931

Japani väittää kiinalaisten yrittäneen räjäyttää sen omistaman rautatien Mantšuriassa, Koillis-Kiinassa. Japanin armeija on aloittanut sotatoimet ja miehittänyt jo useita kaupunkeja.

Tämä ei ole Japanin ensimmäinen hyökkäys Kiinaan, mutta ne ovat molemmat Kansainliiton jäseniä ja se on herättänyt paljon huomiota. Japani sanoo haluavansa vain turvata alueen kapinallisilta, ja vastustaa liiton aikomuksia sekaantua asiaan. Monet kuitenkin epäilevät, puhuuko Japani totta.

- a.) [Liitto tuomitsee Japanin toimet](#)
- b.) [Liitto lähettää komission tutkimaan asiaa](#)

Japanilainen rautatie Mantšuriassa.

1. Hyökkäys Mantšuriaan syyskuu 1931

? a.) Liitto tuomitsee Japanin toimet

Kansainliitto ei hyväksy Japanin hyökkäystä, mutta ei myöskään sekaannu asiaan. Japani valloittaa nopeasti koko 40 miljoonan asukkaan Mantšurian ja perustaa sinne nukkehallituksen.

Japani viis veisaa liiton valituksista. Kiina sen sijaan raivostuu muun maailman toimettomuudesta ja eroaa Kansainliitosta kokonaan. Virallista sodanjulistusta tai rauhaa ei missään vaiheessa tehdä, ja taisteluita seuraa lisää tulevina vuosina.

Monen mielestä tapaus todistaa, ettei Kansainliitolla ole mitään mahdollisuutta oikeasti pitää sotaisia valtioita kurissa.

THE DOORMAT.

copyright in all ri

Kansainliittoa esittävä pilakuva.

ETEENPÄIN →

1. Hyökkäys Mantšuriaan syyskuu 1931

b.) Liitto lähettää komission tutkimaan asiaa

Kansainliiton lähettämä ryhmä tutkii tilannetta paikan päällä ja esittää johtopäätöksensä: Japanin pitäisi perääntyä ja Mantšuriasta tehdä Kiinan autonominen alue. Liitto yhtyy ryhmän kantaan. Raportti ei suoraan syytä Japania sodan aloittamisesta, vaikka ryhmä onkin siitä varma. Osa ryhmän jäsenistä ei halua provosoida Japania.

Kansainliiton kannasta tullut Japani julistaa eroavansa siitä kokonaan. Liitto on voimaton, ja Japanin Mantšuriaan perustama nukkehallitus säilyy. Virallista sodanjulistusta tai rauhaa ei missään vaiheessa tehdä, ja taisteluita seuraa lisää tulevana vuosina.

Monen mielestä tapaus todistaa, ettei Kansainliitolla ole uskallusta tuomita tai pitää sotaisia valtioita kurissa.

THE DOORMAT.

©copyright in all rights

Kansainliittoa esittävä pilakuva.

Saksan parlamenttivaalit marraskuu 1933

Viime maaliskuussa diktaattorin oikeudet saanut kansleri Adolf Hitler on voittanut uudet vaalit, joihin ainoastaan hänen Saksan kansallissosialistinen työväenpuolueensa sai osallistua. Puolue sai kaikki paikat parlamentissa.

Vaalien yhteydessä järjestettiin myös kansanäänestys, jossa 92% kannatti Saksan eroa Kansainliitosta. Saksa on ollut tähän asti aktiivinenkin jäsen, mutta varsinkin Hitler ja natsit vihaavat kaikkea kansainväliseen yhteistyöhön ja Versailles'n rauhansopimukseen liittyvää.

Kansainliiton arvovalta rapistuu.

Vaalimainos Berliinissä.

ETEENPÄIN →

2. Abessinian kriisi

lokakuu 1935

Sota Abessinian (Etiopian) ja Italian välillä on kytenyt jo pitkään. Abessinia on viimeinen kolonisoimaton alue Afrikassa, mutta Italia haluaa laajentaa siirtokuntiaan. Nyt ne ovat sodassa, ja molemmat syyttävät toista sen aloittamisesta. Yleinen käsitys kuitenkin on, että Benito Mussolinin johtama fasistinen Italia on syyppää.

Britannia ja Ranska ovat ylläpitäneet hyviä suhteita Italian kanssa, ja haluaisivat tehdä niin edelleen. Italia on esimerkiksi vastustanut Saksan laajentumisaikeita. Abessinia kuitenkin kukistuu pian, jos ei sitä auteta. Sekä se että Italia ovat Kansainliiton jäseniä.

- a.) [Liitto asettaa Italialle pakotteita](#)
- b.) [Britannia ja Ranska suunnittelevat rauhansopimuksen](#)
- c.) [Britannia sulkee Suezin kanaalin Italialta](#)

Italia, sen siirtomaat ja Abessinia.

2. Abessinian kriisi

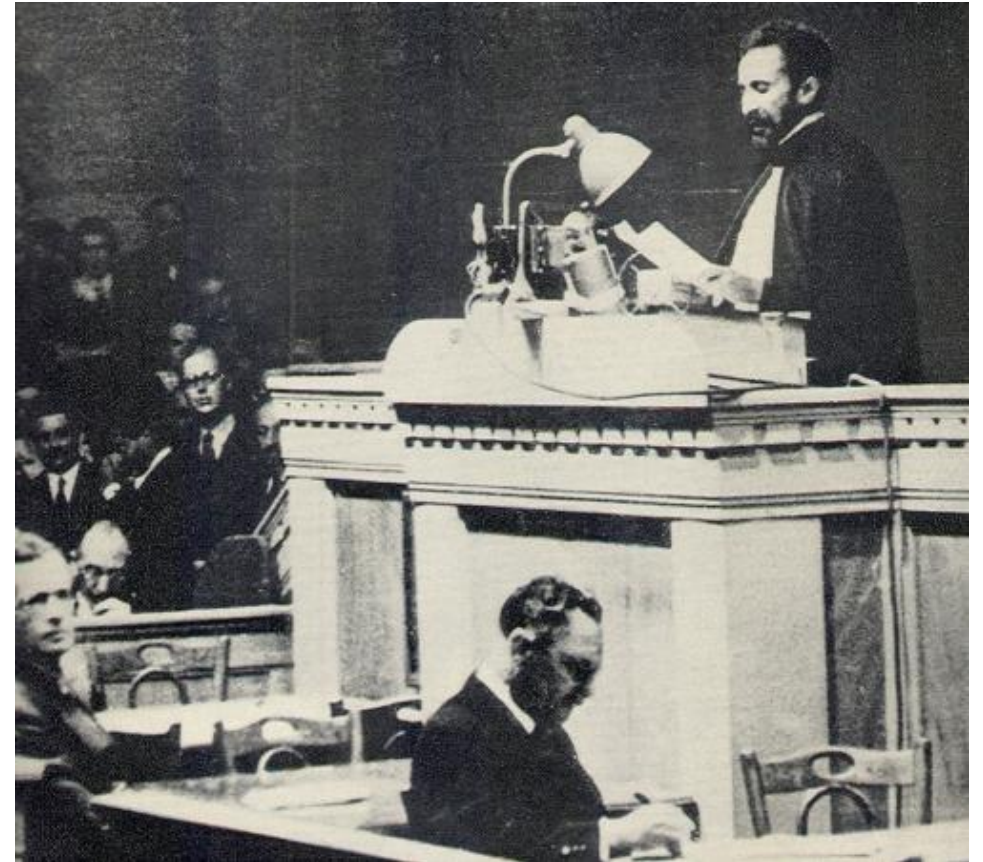
lokakuu 1935

a.) Liitto asettaa Italialle pakotteita

Kansainliitto tuomitsee Italian toimet ja asettaa talouspakotteita. Ne ovat kuitenkin vähäisiä, minkä lisäksi esimerkiksi Yhdysvallat, joka ei ole jäsen, ei liity niihin lainkaan. Kansainliitto näyttää heikolta ja Italian hyökkäys, jossa se käyttää jopa kemiallisia aseita, jatkuu ilman suurempia ongelmia.

Abessinia vallataan kokonaan ja siitä tehdään siirtomaa. Italia itse seuraa Saksan esimerkkiä, eroaa Kansainliitosta ja alkaa lähentyä Saksan kanssa.

Turhautunut, maanpakoon joutunut Abessinian keisari Haile Selassie päättää puheensa Kansainliiton edessä:
”Tänään on kyse meistä. Huomenna vuorossa olette te...”

Haile Selassien puhe, kesäkuu 1936.

2. Abessinian kriisi

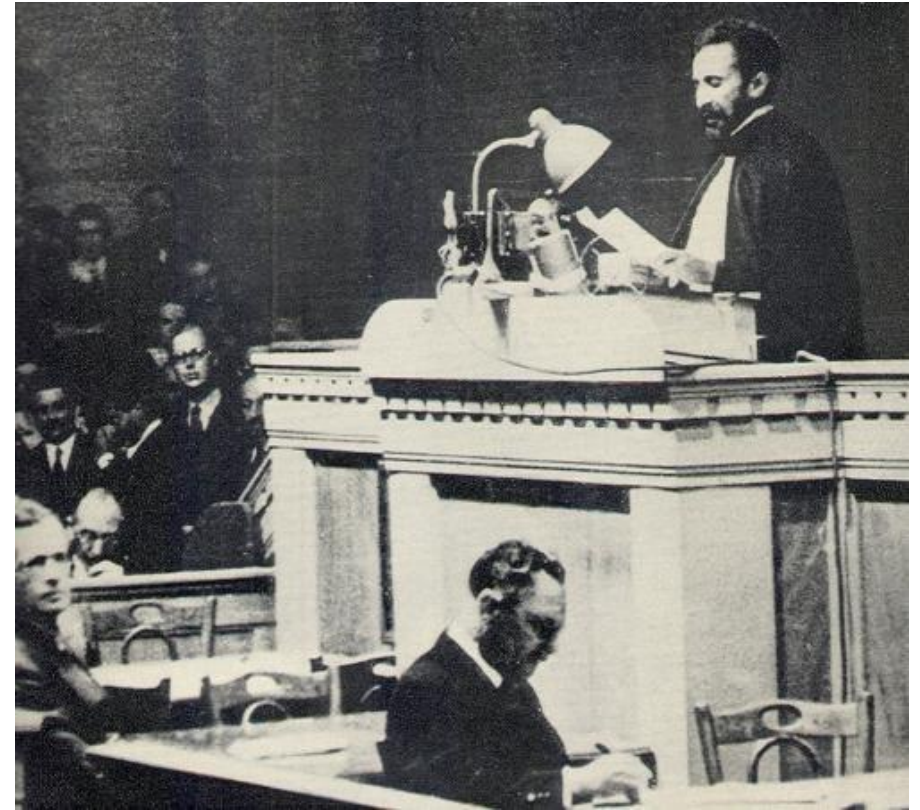
lokakuu 1935

b.) Britannia ja Ranska suunnittelevat rauhansopimuksen

Britannia ja Ranska haluavat kompromissin, joka ei nolaisi Kansainliittoa mutta jonka myös Italia voisi hyväksyä. Niillä on omia siirtokuntia alueella, ja ne haluavat myös siksi pitää sen vakaana. Abessinian näkemys asiasta on toissijainen.

Ministereiden kaikessa hiljaisuudessa kehittämä ehdotus on, että Italia tyytyy vain *puoleen* Abessiniasta. Abessinia, muu Kansainliitto ja jopa Britannian ja Ranskan omat kansalaiset ovat tyrmistyneitä. Ehdotus hylätään välittömästi ja Britannian ulkoministeri eroaa, mutta nöyryytys on jo tapahtunut. Näyttää siltä, kuin suurvallat olisivat Italian puolella.

Italia valtaa Abessinian kokonaan ja tekee siitä siirtomaan. Turhautunut, maanpakoon joutunut Abessinian keisari Haile Selassie päättää puheensa Kansainliiton edessä:
”Tänään on kyse meistä. Huomenna vuorossa olette te...”

Haile Selassien puhe, kesäkuu 1936.

2. Abessinian kriisi

lokakuu 1935

c.) Britannia sulkee Suezin kanaalin Italialta

Alunperin on sovittu, että Britannian hallinnoima Suezin kanaali on aina kaikkien käytössä. Maailmansodan jälkeen Britannia on kuitenkin vahvistanut oikeuttaan päättää poikkeustilanteissa, kuka sitä saa tai ei saa käyttää.

Keinot ovat kovat, mutta niillä on vaikutusta. Italia tarvitsee Suezin kanaalia viedäkseen joukkoja ja varusteita Abessiniaan. Kun laivat joutuvat kiertämään koko Afrikan, sota on vähemmän yksipuolinen ja Abessinia pärjää paljon paremmin. Pitkä sota ja kanaalin sulku myös vahingoittavat Italian taloutta.

Britannia on saanut takaisin jonkin verran uskottavuuttaan, joskin itse Kansainliitto osoittautui taas voimattomaksi. Raivostunut Italia eroaa Kansainliitosta ja lähentyy sen sijaan Saksa.

Italia, sen siirtomaat ja Abessinia.

Saarinmaan kansanäänestys

tammikuu 1935

Aiemmin Saksaan kuulunut Saarinmaan alue Ranskan rajalla on ollut maailmansodasta lähtien Kansainliiton hallitsema puolueeton alue.

Kuten Versailles'ssa sovittiin, asukkaat saavat nyt 15 vuoden jälkeen äänestää alueen tulevaisuudesta. Äänestäjistä 90,7% kannattaa palaamista osaksi Saksaa, 8,9% nykyisen tilanteen säilyttämistä ja vain 0,4% yhdistymistä Ranskaan.

Näin siis tapahtuu, ja Saarinmaa on taas osa Saksaa.

ETEEPÄIN →

3. Marssi Reininmaalle

maaliskuu 1936

Myös Saarimaata ympäröivä Reininmaa ja Saksan koko länsiraja ovat olleet sodasta lähtien **demilitarisoituja**. Saksa ei ole saanut rakentaa puolustuksia tai asemoida sinne sotilaita. Vuoteen 1930 asti Ranskan myös miehitti aluetta. Tarkoituksena on, ettei Saksa uskaltaisi aloittaa uutta sotaa, koska tämä tärkeä alue olisi suojaton.

Sekä saksalaiset että jopa monet muissa maissa ovat pitäneet järjestelyä epärealistina. Miksi muut saivat päättää, mitä Saksa tekee omilla maillaan?

Führer Adolf Hitlerin kerrotaan nyt lähettäneen jopa 300 000 sotilasta alueelle. Hän on julistanut demilitarisation olevan ohi. Tämä on suoraan Versailles'n sopimusta vastaan, ja varsinkin ranskalaiset ovat hermostuneita Saksan sotilasta rajallaan.

- a.) [Liitto joutuu hyväksymään asian](#)
- b.) [Liitto asettaa Saksan kauppasaartoon](#)
- c.) [Ranska miehittää Reininmaan uudelleen](#)

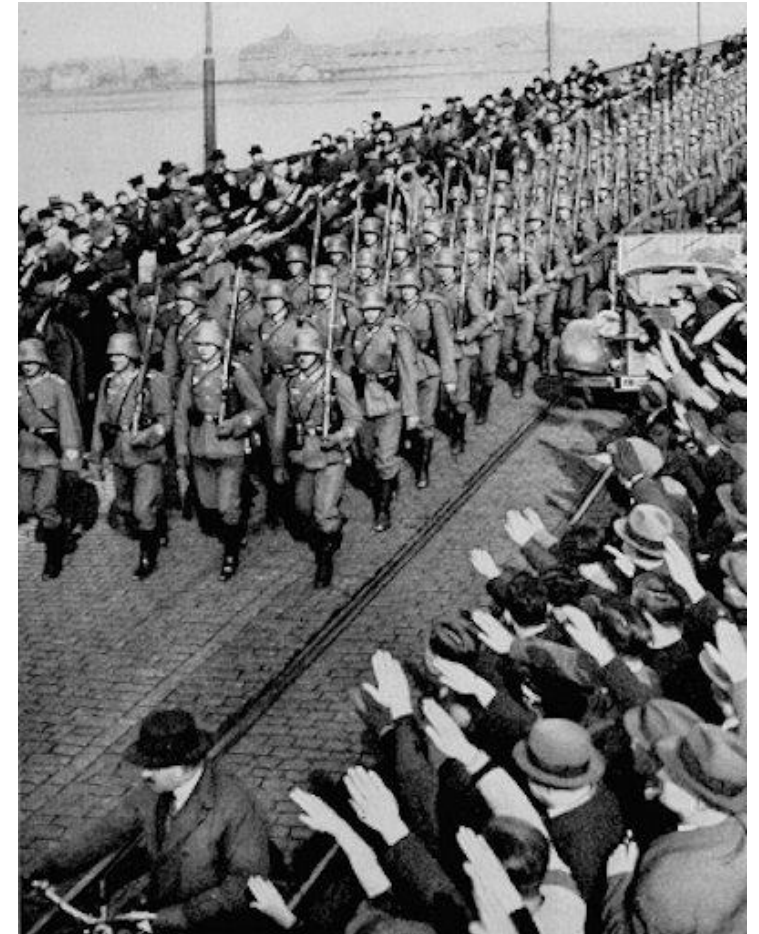
3. Marssi Reininmaalle

maaliskuu 1936

a.) Liitto joutuu hyväksymään asian

Kansainliitto ja sen jäsenet tuomitsevat Saksan rikkomukset, mutta niillä ei ole keinoja tai intoa puuttua asiaan. Saksa on suuri talousmahti, josta monet Euroopan maat (kuten Suomi) ovat hyvin riippuvaisia, eikä Saksan toimia ”omalla takapihallaan” pidetä muutenkaan niin suurena ongelmana. Monen mielestä tilanne on jopa vakaampi nyt, kun tämä epäoikeus on korjattu.

Hitlerille tämä on osoitus suurvaltojen ja kansainvälisen yhteisön heikkoudesta. Hän näkee, ettei kellään ole kanttia pysäyttää häntä, jos hän vain rohkeasti ottaa haluamansa.

Saksan armeija saapuu Reininmaalle.

3. Marssi Reininmaalle

maaliskuu 1936

b.) Liitto asettaa Saksan kauppasaartoon

Monet Euroopan maat (Suomi mukaan lukien) ovat hyvin riippuvaisia Saksan taloudesta, eikä päätös kauppasaarosta synnykään helposti. Näin suoraa ja merkittävää rikkomusta ei kuitenkaan voida hyväksyä, ja Abessinian kriisin jälkeen Kansainliitto on valmis turvautumaan kovempiin toimiin.

Monien maiden talous kärsii, niin Saksan (kuten oli tarkoitus) kuin myös itse Ranskan, joka on jo valmiiksi talouskriisissä. Kansalaiset eivät ymmärrä, miksi tämä asia on niin tärkeä, että heidän pitää kärsiä. Pakotteet eivät lopulta kestäkään kauaa, eivätkä monet maat välitä niistä alun perinkään.

Hitler ei peräänny Reininmaalta. Kansainliitto sen sijaan näyttää kyllä päättäväiseltä, jos ei välttämättä niin viisaalta.

Saksan armeija saapuu Reininmaalle.

3. Marssi Reininmaalle

maaliskuu 1936

c.) Ranska miehittää Reininmaan uudelleen

Paljastuu, että puheet Saksan 300 000 sotilaasta ovat pahan kerran liioiteltuja. Ranskan johto ei ole uskoa korviaan, kun tiedustelupalvelu kertoo oikean luvun olevankin vain 3 000. Versailles'n sopimukseen vedoten Ranska ottaa suuren riskin ja lähettää oman armeijansa Reininmaalle, ennen kuin Hitler voi miehittää sen täysin.

Monet pelkäävät uuden sodan syttyneen, mutta Hitlerin bluffin paljastuttua on selvää, ettei Saksa ole valmis sellaiseen. Se joutuu vetämään joukkonsa takaisin Reininmaan rajalle. Reininmaan asukkaat eivät kuitenkaan ole iloisia ranskalaisten paluusta, vaan alkavat pian protestoida ja jopa mellakoida, eivätkä kaikki toiset maatkaan ole mielissään. Ranska ei voi miehittää aluetta ikuisesti.

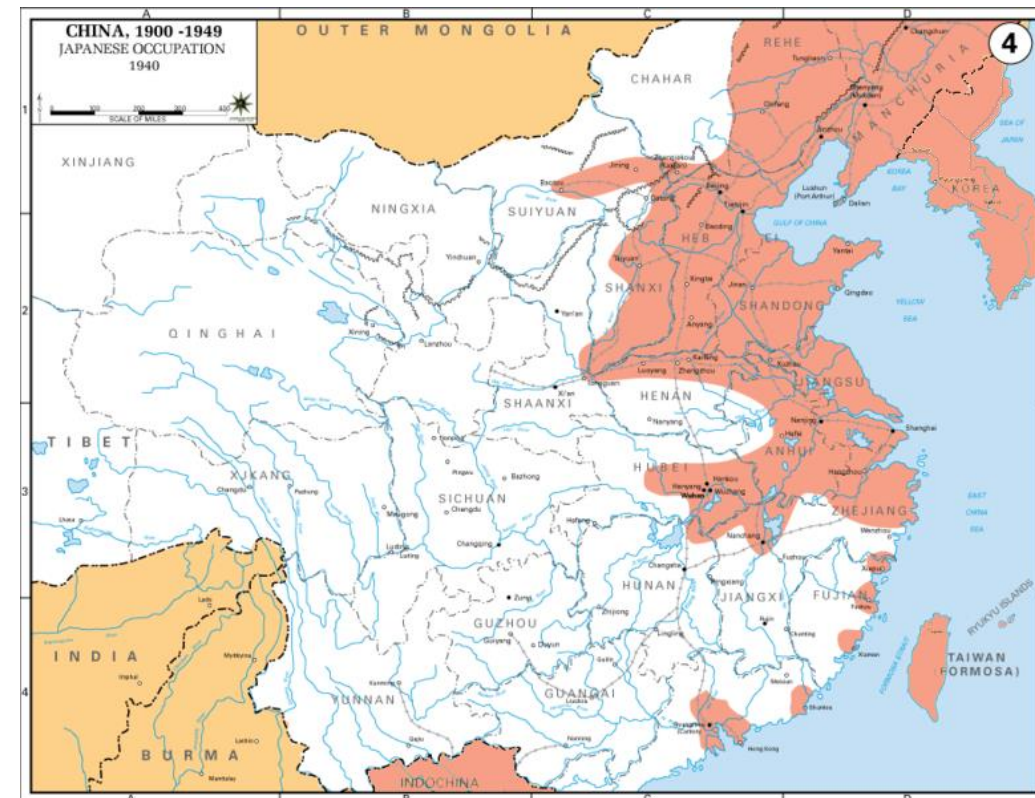

Ranskalaisia Reininmaalla.

Japani hyökkää Kiinaan heinäkuu 1937

Japanin ja Kiinan välillä ei ole ollut ”rauhaa” pitkään aikaan, mutta nyt kahnaukset leimahtavat taas täysmittaiseksi sodaksi. Japani syyttää Kiinaa japanilaisen sotilaan kaappaamisesta (väärin perustein), ja pian Japani onkin jo vallannut Pekingin. Japanilaiset nousevat maihin myös muualla maassa. He odottavat nopeaa voittoa, mutta tämä sota tulee kestämään vuosia ja vaatimaan kymmeniä miljoonia ihmishenkiä.

Maat kuten Britannia ja Yhdysvallat tukevat Kiinaa taloudellisesti ja tuomitsevat taas Japanin toimet, mutta eivät liity sotaan. Tunnelma kiristyy ympäri maailmaa.

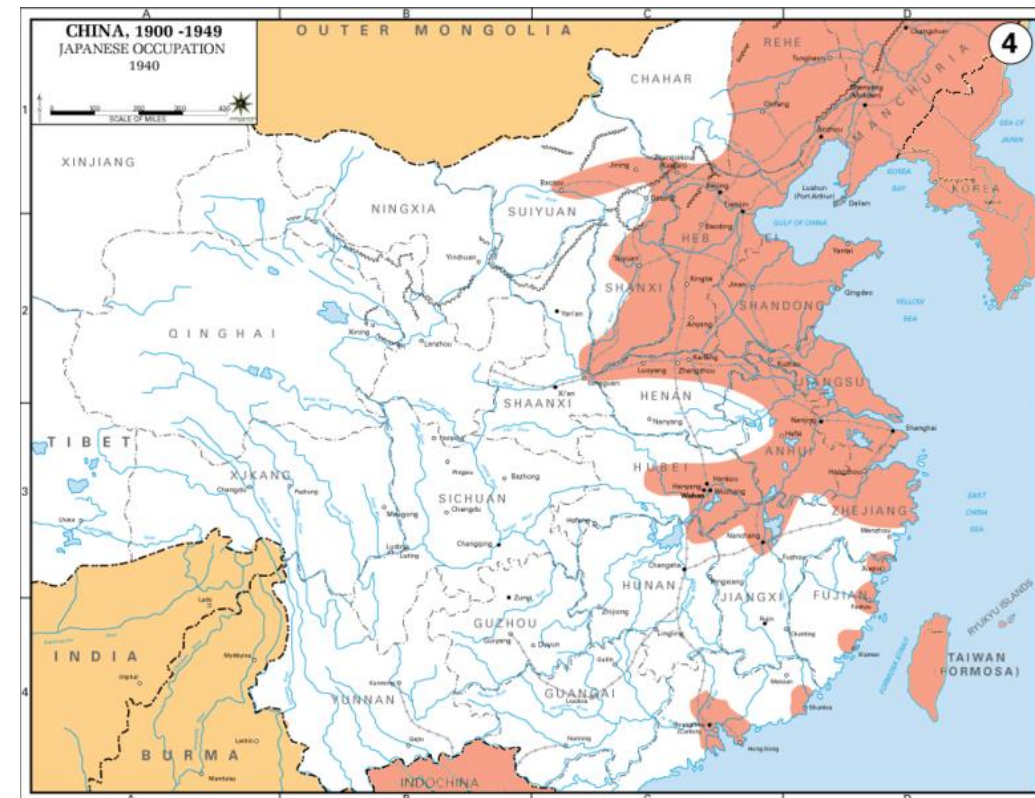

Japanin miehittämät alueet laajimmillaan.

Japani hyökkää Kiinaan heinäkuu 1937

Japanin ja Kiinan välillä ei ole ollut ”rauhaa” pitkään aikaan, mutta nyt kahnaukset leimahtavat taas täysmittaiseksi sodaksi. Japani syyttää Kiinaa japanilaisen sotilaan kaappaamisesta (väärin perustein), ja pian Japani onkin jo vallannut Pekingin. Japanilaiset nousevat maihin myös muualla maassa. He odottavat nopeaa voittoa, mutta tämä sota tulee kestämään vuosia ja vaatimaan kymmeniä miljoonia ihmishenkiä.

Maat kuten Britannia ja Yhdysvallat tukevat Kiinaa taloudellisesti ja tuomitsevat taas Japanin toimet, mutta eivät liity sotaan. Tunnelma kiristyy ympäri maailmaa.

Japanin miehittämät alueet laajimmillaan.

Anschluss

maaliskuu 1938

Saksa on jo kauan ajanut liittoa Itävallan kanssa. ”Suur-Saksa” on tärkeä osa natsien ideologiaa. Itävallan oma fasistihallinto (vallassa vuodesta 1934) on kuitenkin halunnut pysyä itsenäisenä, eikä myöskään Italia ole pitänyt Saksan laajentumisaikeista. Abessinian kriisin jälkeen Italia on kuitenkin lähentynyt Saksaa, eikä enää vastusta ajatusta.

Saksan painostuksesta Itävalta suostuu järjestämään kansanäänestyksen asiasta. Hitler ei kuitenkaan odota tulosta, vaan miehittää Itävallan (ilman vastustusta) jo äänestystä edeltävänä päivänä. Kuukautta myöhemmin järjestetty uusi äänestys antaa *Anschlussille* (”yhdistyminen”) epäilyttävän suuren 99,7% kannatuksen. Itävallasta tulee osa Saksaa.

Anschluss

maaliskuu 1938

Saksa on jo kauan ajanut liittoa Itävallan kanssa. ”Suur-Saksa” on tärkeä osa natsien ideologiaa. Itävallan oma fasistihallinto (vallassa vuodesta 1934) on kuitenkin halunnut pysyä itsenäisenä, eikä myöskään Italia ole pitänyt Saksan laajentumisaikeista. Abessinian kriisin jälkeen Italia on kuitenkin lähentynyt Saksaa, eikä enää vastusta ajatusta. Saksan painostuksesta Itävalta suostuu järjestämään kansanäänestyksen asiasta.

 Hitler harkitsee, että vain menisi ja miehittäisi Itävallan, mutta on liian huolissaan Reininmaan tilanteesta tehdäkseen mitään turhan radikaalia. Kansanäänestykset ovat toimineet tähänkin asti. *Anschluss* (”yhdistyminen”) saa lopulta 63% kannatuksen ja Itävallasta tulee osa Saksaa.

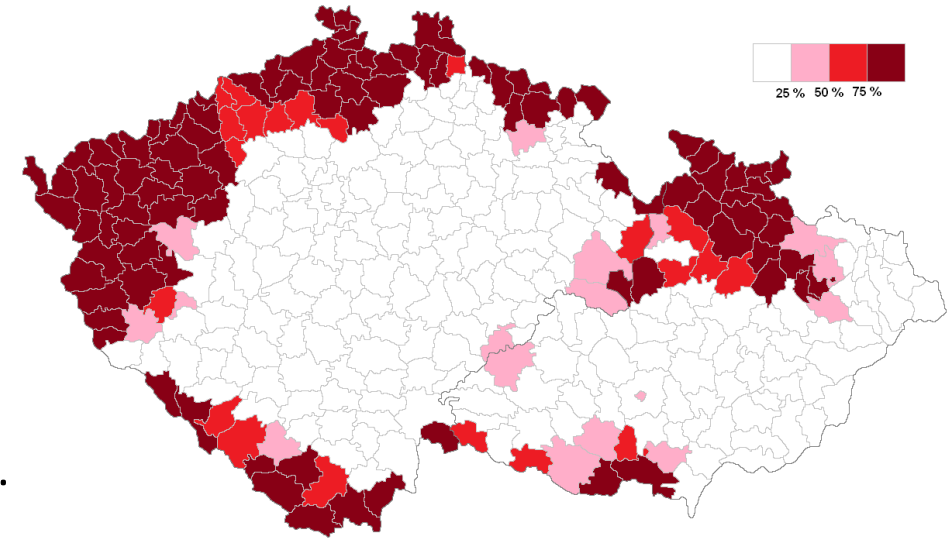

4. Sudeettialueet

syyskuu 1938

Tšekkoslovakia oli aiemmin osa Itävallan keisarikuntaa, ja tämän jäljiltä Tšekin ns. sudeettialueilla (ks. kuva) asuu huomattavasti saksankielisiä, paljon enemmän kuin tšekkejä. Hitler on kauan havitellut näitä alueita, ja myös asukkaat itse vaativat yhdistymistä Saksaan. Tšekkoslovakia ei tietenkään hyväksy ajatusta.

Itävallan liittämisen jälkeen Saksa ympäröi tšekkejä nyt joka puolelta, ja sen sotilaat liikkuvat rajalla. Saksan, Ranskan, Britannian ja Italian edustajat päättävät kokoontua Müncheniin neuvottelemaan asiasta. Itse tšekkejä tai esim. Neuvostoliittoa, joka on Tšekkoslovakian liittolainen, ei ole kutsuttu. Saksa ja Italia eivät myöskään välitä Kansainliitosta, joten sillä ei ole asiassa sananvaltaa.

Saksankielisten osuus Tšekin eri osissa.

- a.) [Saksa ei saa mitään](#)
- b.) [Saksa saa sudeettialueet, mutta ei enempää](#)
- c.) [Sudeeteille järjestetään kansanäänestys](#)

4. Sudeettialueet

syyskuu 1938

a.) Saksa ei saa mitään

Italia on Saksan puolella, mutta Ranska ja Britannia pysyvät tiukkana. Tšekkoslovakia on demokraattinen valtio ja Ranskan liittolainen, ja Hitler ja Mussolini ovat saaneet jo enemmän kuin tarpeeksi. Saksa ei voi noin vain vaatia osia toisista valtioista.

Hitler oli odottanut, että suurvallat jatkaisivat tähänastisella linjallaan ja suostuisivat hänen vaatimuksiinsa. Kun niin ei käynytäkään, hän on selvästi raivoissaan. Tšekit sen sijaan ovat iloisesti yllättyneitä.

Britannian pääministeri Neville Chamberlain.

Saksa hyökkää Tšekkoslovakiaan!

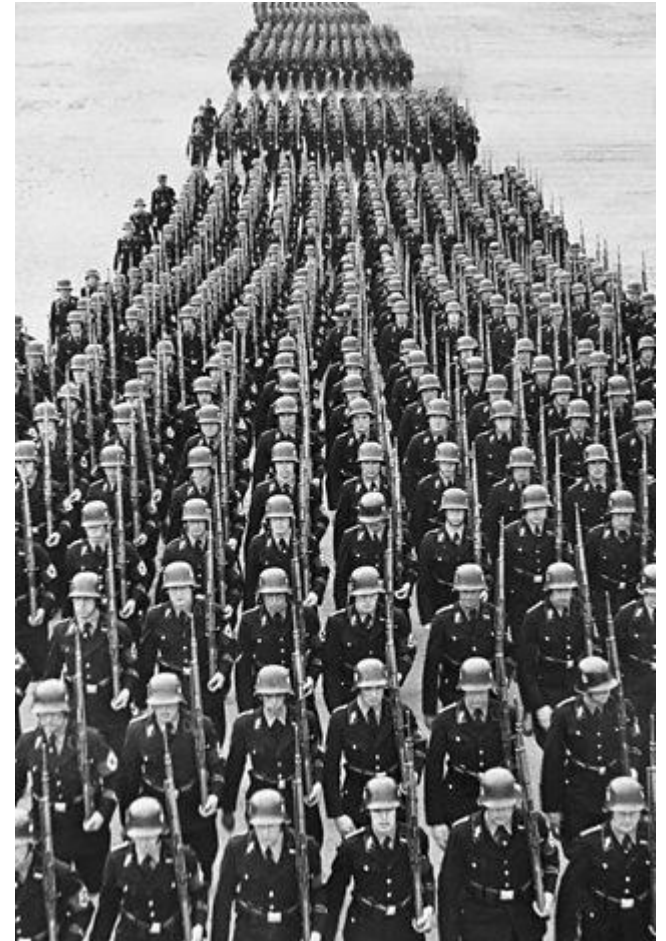
lokakuu 1938

Hitler ei hyväksy Münchenin kokouksen lopputulosta. Hän julistaa sudeettialueiden kuuluvan kaiken oikeudentajun mukaan Saksalle, eikä kellään ole oikeutta pitää sudeetteja panttivankina.

Saksan armeija on hyvää vauhtia hyökkäämässä Tšekkoslovakiaan ja ottamassa alueet väkisin. Kysymys kuuluu, mitä tšekkien liittolaiset tekevät.

- a.) [Me puolustamme tšekkejä!](#)
- b.) [Emme voi aloittaa uutta suursotaa](#)

Saksan armeija marssii Tšekkoslovakiaan.

Saksa hyökkää Tšekkoslovakiaan!

lokakuu 1938

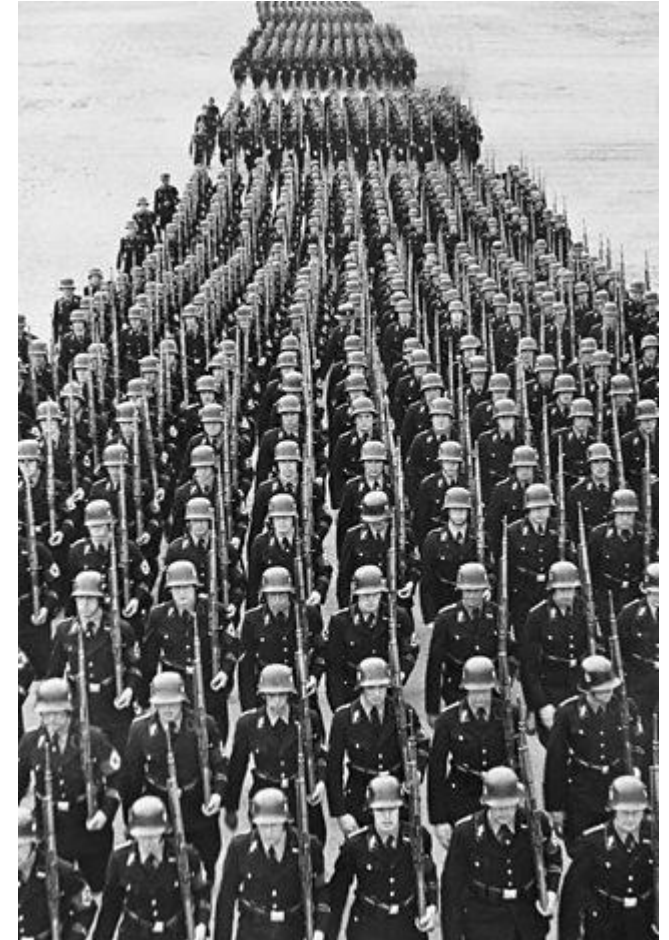

a.) Me puolustamme tšekkejä!

Ranska ja Britannia pitävät kiinni sanastaan. Nekään eivät ole valmiita sotaan, ja ovat yrittäneet välttää sitä viimeiseen asti, mutta liika on liikaa. Jos Hitleriä ei pysäytetä nyt, niin milloin sitten?

Moni toivoo, että sota loppuisi ennen kuin alkaakaan. Kestää kauan, ennen kuin britit voivat tehdä mitään oikeaa hyökkäystä Saksaan, ja Reininmaan remilitarisaation vuoksi myös Ranskan hyökkäys pysähtyy rajalle. Niiden apu kuitenkin tarkoittaa, ettei myöskään Tšekkoslovakia kaadu aivan heti.

Kun Italia liittyy sotaan Saksan puolella ja konflikti tästä vielä laajenee, kyseessä on jo uusi maailmansota. Ken tietää, miten siinä käy. Sentään suurvallat vielä viime hetkellä ryhdistyivät, vaikka Kansainliitto osoittautuikin heikoksi. **Tavoitetta ei lopulta saavutettu: maailma on taas sodassa.**

MYÖNNYTYSPELI ON LOPPU.

ETEEPÄIN →

Saksa hyökkää Tšekkoslovakiaan!

lokakuu 1938

b.) Emme voi aloittaa uutta suursotaa

Ranskan ja Britannian aiemmat puheet paljastuvat pelkäksi uhoksi. Kun Saksa hyökkää Tšekkoslovakiaan, ne vain toruvat ja voivottelevat, mutta eivät lopulta tee mitään. Hitler näkee taas, että röyhkeys kannattaa.

Tšekkoslovakia taistelee urheasti, mutta kun myös Italia ja Unkari tukevat Saksaa eikä sillä itsellään ole yhtään oikeita liittolaisia, ennen pitkää se joutuu antautumaan suosiolla. Hitler ei enää tässä vaiheessa tyydy sudeettialueisiin, vaan koko valtio pilkotaan Saksan ja Unkarin kesken. Myös Puola ottaa pienen osan.

Tässä vaiheessa tuskin kukaan enää luottaa suurvaltojen sanaan.

Adolf Hitler vallatussa Prahassa.

5. Hyökkäys Puolaan syyskuu 1939

Versailles'n rauha loi aikoinaan uuden Puolan valtion, johon liitettiin osia Saksasta ja Venäjästä. Saksalle erityisen kipeä kysymys on ns. Danzigin käytävä (puol. *Gdansk*), joka antaa Puolalle pääsyn Itämerelle mutta samalla halkoo Saksan omat alueet kahtia. Danzig itse on Kansainliiton suojelema puolueeton alue.

Hitler on vaatinut takaisin Danzigin käytävää ja muitakin entisiä Saksan alueita, mutta Puola ei aio suostua. Uusi sota on alkamassa.

Saksa voitti viime sotansa, ja uskoo voittavansa tämänkin. Britannia ja Ranska ovat aiemmin luvanneet suojella Puolaa, mutta Tšekkoslovakian tapahtumien jälkeen kukaan ei enää odota niiltä paljoa. Ryhdistäytyvätkö ne vihdoon, vai onko niiden oma rauha tärkeämpi?

- a.) [Puolustamme Puolaa](#)
- b.) [Suursota täytyy välttää](#)

Danzigin käytävä ja Itä-Preussi.

4. Sudeettialueet

syyskuu 1938

b.) Saksa saa sudeettialueet, mutta ei enempää

On vain ymmärrettävää, että Saksa haluaa itselleen nämä saksankieliset alueet, joiden asukkaat ovat vieläpä samaa mieltä. Ranska ja Britannia eivät myöskään halua tilanteen yltyvän sodaksi.

Saksa saa Münchenin sopimuksessa haluamansa. Britannian pääministeri Chamberlain ilmoittaa kansalleen tyytyväisenä: ”Uskon, että tämä tarkoittaa rauhaa meidän elinajaksemme.”

Raja-alueiden menetys ja suurvaltojen ”petos” kuitenkin jättävät Tšekkoslovakian suojattomaksi. Saksa jatkaa tšekkien painostamista: kuukausia myöhemmin loputkin valtiosta jaetaan Saksan ja Unkarin kesken, sodan uhalla. Puolakin ottaa pienen osan. Suurvallat eivät puutu asiaan.

Neville Chamberlain ja Hitler Münchenissä.

4. Sudeettialueet

syyskuu 1938

c.) Sudeeteille järjestetään kansanäänestys

Ranska ja Britannia suostuvat kompromissiin: Saksa ei voi vallata alueita noin vain, mutta asukkaille voidaan järjestää kansanäänestys. Tämä kelpaa Hitlerille: äänestykset ovat toimineet hänelle aiemminkin. Tšekkoslovakia ei voi kuin taipua suurvaltojen päätökseen.

Sudeetit äänestävät ylivoimaisesti liittymisen puolesta. Hitler lähettää joukkonsa alueelle odottamatta lupaa. Britannian pääministeri Chamberlain ilmoittaa kansalleen tyytyväisenä: ”Uskon, että tämä tarkoittaa rauhaa meidän elinajaksemme.”

Raja-alueiden menetys ja suurvaltojen ”petos” ovat jättäneet Tšekkoslovakian suojoittomaksi. Saksa jatkaa tšekkien painostamista: kuukausia myöhemmin loputkin valtiosta jaetaan Saksan ja Unkarin kesken, sodan uhallä. Puolakin ottaa pienen osan. Suurvallat eivät puutu asiaan.

Neville Chamberlain ja Hitler Münchenissä.

5. Hyökkäys Puolaan syyskuu 1939

Versailles'n rauha loi aikoinaan uuden Puolan valtion, johon liitettiin osia Saksasta ja Venäjästä. Saksalle erityisen kipeä kysymys on ns. Danzigin käytävä (puol. *Gdansk*), joka antaa Puolalle pääsyn Itämerelle mutta samalla halkoo Saksan omat alueet kahtia. Danzig itse on Kansainliiton suojelema puolueeton alue.

Hitler on vaatinut takaisin Danzigin käytävää ja muitakin entisiä Saksan alueita, mutta Puola ei aio suostua. Uusi sota on alkamassa.

Britannia ja Ranska ovat aiemmin luvanneet suojella Puolaa, mutta Tšekkoslovakian tapahtumien jälkeen kukaan ei enää odota niiltä paljoa. Ryhdistäytyvätkö ne vihdoon, vai onko niiden oma rauha tärkeämpi?

- a.) [Puolustamme Puolaa](#)
- b.) [Suursota täytyy välttää](#)

Danzigin käytävä ja Itä-Preussi.

5. Hyökkäys Puolaan syyskuu 1939

a.) Puolustamme Puolaa

Ranska ja Britannia pitävät kiinni sanastaan. Nekään eivät ole valmiita sotaan, ja ovat yrittäneet välttää sitä viimeiseen asti, mutta liika on liikaa. Jos Hitleriä ei pysäytetä nyt, niin milloin sitten?

Moni toivoo, että sota loppuisi ennen kuin alkaakaan, mutta näin ei käy. Kestää kauan, ennen kuin britit voivat tehdä mitään oikeaa hyökkäystä Saksaan, ja Reininmaan remilitarisaation vuoksi myös Ranskan hyökkäys pysähtyy rajalle. Puola taas kaatuu nopeasti, kun Saksan kanssa sopimuksen tehnyt Neuvostoliitto hyökkää toisesta suunnasta ja ne jakavat sen keskenään kahtia.

Kun Italia liittyy sotaan Saksan puolella, Saksa hyökkää muihin maihin ja konflikti tästä vielä laajenee, kyseessä on jo uusi maailmansota. Ken tietää, miten siinä käy. Sentään suurvallat vielä viime hetkellä ryhdistyivät, vaikka Kansainliitto osoittautuikin heikoksi. **Tavoitetta ei kuitenkaan saavutettu: maailma on taas sodassa.**

MYÖNNYTYSPELI ON LOPPU.

ETEEPÄIN →

5. Hyökkäys Puolaan

syyskuu 1939

b.) Suursota täytyy välttää

Ranska ja Britannia jatkavat samalla linjalla ja pettävät myös Puolan. Ne kyllä uhkaavat Saksaa taas uusilla pakotteilla ja Ranskan rajalla käydään pieniä kahnauksia, mutta oikeaa apua ei ole tulossa.

Puola itse kaatuu nopeasti, kun Saksan kanssa sopimuksen tehnyt Neuvostoliitto hyökkää toisesta suunnasta ja ne jakavat sen keskenään kahtia. Pian ne alkavat pilkkoa myös muuta Itä-Eurooppaa etupiireihin.

Niin Kansainliitto kuin itsenäiset suurvallat ovat osoittautuneet heikoiksi, kumarrelleet diktaattoreita ja uhranneet rauhan nimissä jopa omat liittolaisensa. On vain ajan kysymys, minne Hitler, Mussolini ja muut heidän kaltaisensa hyökkäävät seuraavaksi. Saa nähdä, tehdäänkö silloinkaan mitään.

Tavoitetta ei saavutettu: Kansainliitto ei ole estänyt sotia, vaan ainoastaan sulkenut niiltä silmänsä.

Chamberlainin myönnyttyspolitiikkaa esittävä pilakuva.

MYÖNNYTYSPELI ON LOPPU.

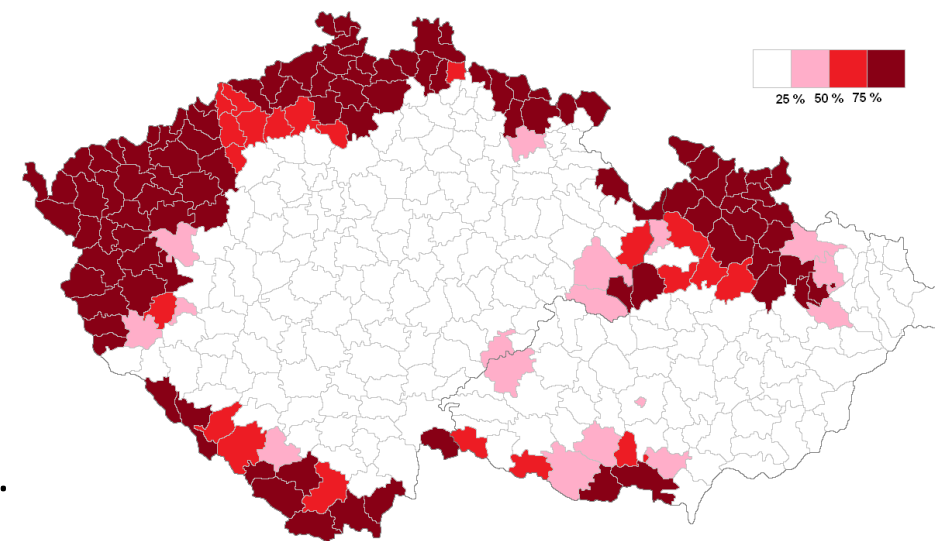
ETEENPÄIN →

4. Sudeettialueet syyskuu 1938

Tšekkoslovakia oli aiemmin osa Itävallan keisarikuntaa, ja tämän jäljiltä Tšekin ns. sudeettialueilla (ks. kuva) asuu huomattavasti saksankielisiä, paljon enemmän kuin tšekkejä. Hitler on kauan havitellut näitä alueita, ja myös asukkaat itse vaativat yhdistymistä Saksaan. Tšekkoslovakia ei tietenkään hyväksy ajatusta.

Itävallan liittämisen jälkeen Saksa ympäröi tšekkejä nyt joka puolelta, ja sen sotilaat liikkuvat rajalla. Saksan, Ranskan, Britannian ja Italian edustajat päättävät kokoontua Müncheniin neuvottelemaan asiasta. Itse tšekkejä tai esim. Neuvostoliittoa, joka on Tšekkoslovakian liittolainen, ei ole kutsuttu. Saksa ja Italia eivät myöskään välitä Kansainliitosta, joten sillä ei ole asiassa sananvaltaa.

Saksankielisten osuus Tšekin eri osissa.

- a.) [Saksa ei saa mitään](#)
- b.) [Saksa saa sudeettialueet, mutta ei enempää](#)
- c.) [Sudeeteille järjestetään kansanäänestys](#)

4. Sudeettialueet

syyskuu 1938

a.) Saksa ei saa mitään

Italia on Saksan puolella, mutta Ranska ja Britannia pysyvät tiukkana. Tšekkoslovakia on demokraattinen valtio ja Ranskan liittolainen, ja Hitler ja Mussolini ovat saaneet jo enemmän kuin tarpeeksi. Saksa ei voi noin vain vaatia osia toisista valtioista.

Hitler oli toivonut tai kenties odottanut, että suurvallat suostuisivat tähän myönnytykseen jonkinlaisena korvauksena Reininmaasta. Kun niin ei käynytäkään, hän on selvästi raivoissaan. Tšekit sen sijaan ovat iloisesti yllättyneitä.

Britannian pääministeri Neville Chamberlain.

Saksa uhkaa Tšekkoslovakiaa!

lokakuu 1938

Hitler ei hyväksy Münchenin kokouksen lopputulosta. Hän julistaa sudeettialueiden kuuluvan kaiken oikeudentajun mukaan Saksalle, eikä kellään ole oikeutta pitää sudeetteja panttivankina.

Saksan armeija on hyvää vauhtia hyökkäämässä Tšekkoslovakiaan ja ottamassa alueet väkisin. Kysymys kuuluu, mitä tšekkien liittolaiset tekevät.

Reininmaa on Ranskan hallussa, ja se voi halutessaan uhata Saksaa.

- a.) [Emme hylkää tšekkejä!](#)
- b.) [Emme voi aloittaa uutta suursotaa](#)

Saksan armeija marssii Tšekkoslovakiaan.

Saksa uhkaa Tšekkoslovakiaa!

lokakuu 1938

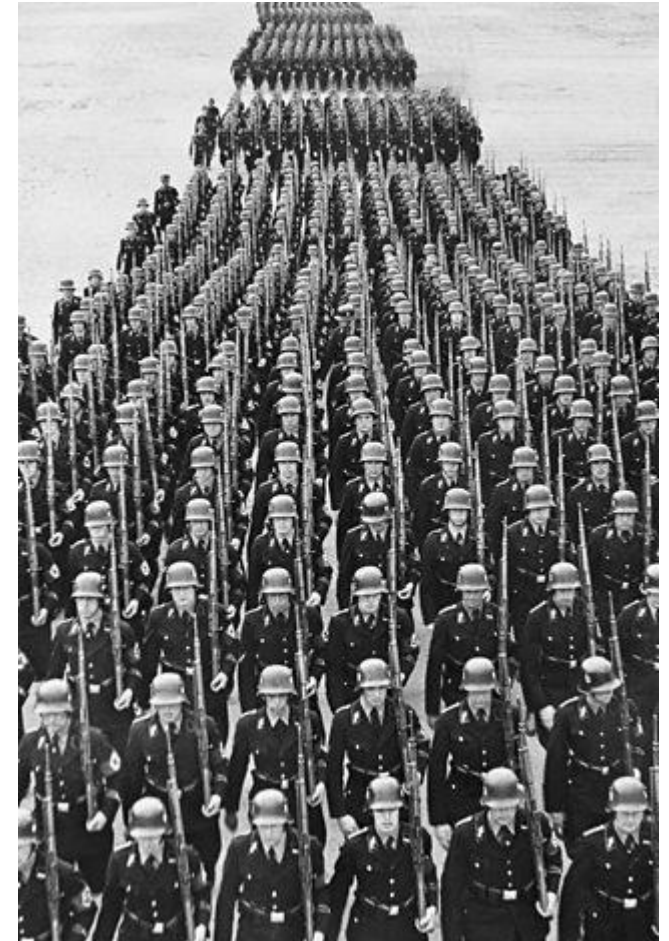

a.) Emme hylkää tšekkejä!

Ranska ja Britannia pitävät kiinni sanastaan. Nekään eivät ole valmiita sotaan, ja ovat yrittäneet välttää sitä viimeiseen asti, mutta liika on liikaa. Jos Hitleriä ei pysäytetä nyt, niin milloin sitten?

Hitlerin uhkaukset paljastuvat taas bluffiksi. Hänellä ei ole uskallusta hyökätä Tšekkoslovakiaan ja aloittaa kahden rintaman sota niin kauan, kuin Reininmaa on Ranskan hallussa. Lopulta hän vetääkin joukkonsa takaisin. Hän jatkaa Tšekkoslovakian painostamista, mutta ei enää ole aloittamassa sota... ainakaan lähiaikoina.

Ennen pitkää Reininmaa pitää vapauttaa, ja silloin länsi menettää panttivankinsa. Juuri nyt se kuitenkin tekee tehtävänsä, ja Hitler raivoaa mutta pysyy kurissa. **Tavoite on saavutettu: sota Euroopassa on vältetty. Toistaiseksi.**

MYÖNNYTYSPELI ON LOPPU.

ETEENPÄIN →

Saksa hyökkää Tšekkoslovakiaan!

lokakuu 1938

b.) Emme voi aloittaa uutta suursotaa

Ranskan ja Britannian aiemmat puheet paljastuvat pelkäksi uhoksi. Kun Saksa hyökkää Tšekkoslovakiaan, ne vain toruvat ja voivottelevat, mutta eivät lopulta tee mitään. Hitler näkee, että röyhkeys sittenkin kannattaa.

Tšekkoslovakia taistelee urheasti, mutta kun myös Italia ja Unkari tukevat Saksaa eikä sillä itsellään ole yhtään oikeita liittolaisia, ennen pitkää se joutuu antautumaan suosiolla. Hitler ei enää tässä vaiheessa tyydy sudeettialueisiin, vaan koko valtio pilkotaan Saksan ja Unkarin kesken. Myös Puola ottaa pienen osan.

Ranska ja Britannia vaikuttavat muun maailman silmissä kovin arvaamattomilta, eivätkä kovin luotettavilta.

Adolf Hitler vallatussa Prahassa.

4. Sudeettialueet

syyskuu 1938

b.) Saksa saa sudeettialueet, mutta ei enempää

On vain ymmärrettävää, että Saksa haluaa itselleen nämä saksankieliset alueet, joiden asukkaat ovat vieläpä samaa mieltä. Ranska ja Britannia eivät myöskään halua tilanteen yltyvän sodaksi.

Saksa saa Münchenin sopimuksessa haluamansa. Britannian pääministeri Chamberlain ilmoittaa kansalleen tyytyväisenä: ”Uskon, että tämä tarkoittaa rauhaa meidän elinajaksemme.”

Raja-alueiden menetys ja suurvaltojen ”petos” kuitenkin jättävät Tšekkoslovakian suojattomaksi. Saksa jatkaa tšekkien painostamista: kuukausia myöhemmin loputkin valtiosta jaetaan Saksan ja Unkarin kesken, sodan uhalla. Puolakin ottaa pienen osan. Suurvallat eivät puutu asiaan.

Neville Chamberlain ja Hitler Münchenissä.

4. Sudeettialueet

syyskuu 1938

c.) Sudeeteille järjestetään kansanäänestys

Ranska ja Britannia suostuvat kompromissiin: Saksa ei voi vallata alueita noin vain, mutta asukkaille voidaan järjestää kansanäänestys. Tämä kelpaa Hitlerille: äänestykset ovat toimineet hänelle aiemminkin. Tšekkoslovakia ei voi kuin taipua suurvaltojen päätökseen.

Sudeetit äänestävät ylivoimaisesti liittymisen puolesta. Hitler lähettää joukkonsa alueelle odottamatta lupaa. Britannian pääministeri Chamberlain ilmoittaa kansalleen tyytyväisenä: ”Uskon, että tämä tarkoittaa rauhaa meidän elinajaksemme.”

Raja-alueiden menetys ja suurvaltojen ”petos” ovat jättäneet Tšekkoslovakian suojelemiseksi. Saksa jatkaa tšekkien painostamista: kuukausia myöhemmin loputkin valtiosta jaetaan Saksan ja Unkarin kesken, sodan uhalla. Puolakin ottaa pienen osan. Suurvallat eivät puutu asiaan.

Neville Chamberlain ja Hitler Münchenissä.

5. Hyökkäys Puolaan syyskuu 1939

Versailles'n rauha loi aikoinaan uuden Puolan valtion, johon liitettiin osia Saksasta ja Venäjästä. Saksalle erityisen kipeä kysymys on ns. Danzigin käytävä (puol. *Gdansk*), joka antaa Puolalle pääsyn Itämerelle mutta samalla halkoo Saksan omat alueet kahtia. Danzig itse on Kansainliiton suojelema puolueeton alue.

Hitler on vaatinut takaisin Danzigin käytävää ja muitakin entisiä Saksan alueita, mutta Puola ei aio suostua. Uusi sota on alkamassa.

Britannia ja Ranska ovat aiemmin luvanneet suojella Puolaa, mutta Tšekkoslovakian tapahtumien jälkeen kukaan ei enää odota niiltä paljoa. Ryhdistäytyvätkö ne vihdoin, vai onko niiden oma rauha tärkeämpi?

- a.) [Puolustamme Puolaa](#)
- b.) [Suursota täytyy välttää](#)

Danzigin käytävä ja Itä-Preussi.

5. Hyökkäys Puolaan

syyskuu 1939

a.) Puolustamme Puolaa

Ranska ja Britannia pitävät kiinni sanastaan. Nekään eivät ole valmiita sotaan, ja ovat yrittäneet välttää sitä viimeiseen asti, mutta liika on liikaa. Jos Hitleriä ei pysäytetä nyt, niin milloin sitten?

Reininmaa on edelleen Ranskan hallussa, mutta Tšekkoslovakian tapahtumien jälkeen Hitler ei usko länsimaiden oikeasti tekevän mitään, vaan jatkaa hyökkäystä. Puola kaatuukin nopeasti, kun Saksan kanssa sopimuksen tehnyt Neuvostoliitto hyökkää toisesta suunnasta ja ne jakavat sen keskenään kahtia. Länsirintamalla tilanne on toinen: kun Ranska ja Britannia sittenkin liittyvät sotaan, koko Saksa on vaarassa.

Kun Italia liittyy sotaan Saksan puolella ja konflikti tästä vielä laajenee, kyseessä on jo uusi maailmansota. Ken tietää, miten siinä käy. Sentään suurvallat vielä viime hetkellä ryhdistyivät, vaikka Kansainliitto osoittautuikin heikoksi, ja Saksa on nyt odotettua heikommassa asemassa. **Tavoitetta ei kuitenkaan saavutettu: maailma on taas sodassa.**

MYÖNNYTYSPELI ON LOPPU.

ETEEPÄIN →

5. Hyökkäys Puolaan syyskuu 1939

b.) Suursota täytyy välttää

Ranska ja Britannia jatkavat samalla linjalla ja pettävät myös Puolan. Ne kyllä uhkaavat Saksaa taas uusilla pakotteilla ja Ranskan rajalla käydään pieniä kahnauksia, mutta oikeaa apua ei ole tulossa.

Puola itse kaatuu nopeasti, kun Saksan kanssa sopimuksen tehnyt Neuvostoliitto hyökkää toisesta suunnasta ja ne jakavat sen keskenään kahtia. Pian ne alkavat pilkkoa myös muuta Itä-Eurooppaa etupiireihin.

Niin Kansainliitto kuin itsenäiset suurvallat ovat osoittautuneet heikoiksi, kumarrelleet diktaattoreita ja uhranneet rauhan nimissä jopa omat liittolaisensa. On vain ajan kysymys, minne Hitler, Mussolini ja muut heidän kaltaisensa hyökkäävät seuraavaksi. Saa nähdä, tehdäänkö silloinkaan mitään.

Tavoitetta ei saavutettu: Kansainliitto ei ole estänyt sotia, vaan ainoastaan sulkenut niiltä silmänsä.

Chamberlainin myönnytysolempiitiiikkaa esittävä pilakuva.

MYÖNNYTYSPELI ON LOPPU.

ETEENPÄIN →

SUURSOTA

Kansainliitto, Britannia ja Ranska ovat epäonnistuneet:
Abessinia on menetetty, Kiina on sodassa,
eikä Eurooppakaan lopulta säästynyt.
Olisiko sittenkin pitänyt jatkaa Saksan myönnyttelyä?

Juuri niiden parhaiden vaihtoehtojen löytäminen ei ole aina helppoa.
Kenties kannattaa yrittää uudelleen?

[ETEENPÄIN →](#)

KALLIS RAUHA

Kansainliitto, Britannia ja Ranska ovat vältäneet joutumasta itse sotaan, mutta uhranneet siinä matkalla monta muuta valtiota.

Oliko se sen arvoista? Ja voiko tämäkään rauha oikeasti kestää?

Juuri niiden parhaiden vaihtoehtojen löytäminen ei ole aina helppoa.

Kenties kannattaa yrittää uudelleen?

[ETEENPÄIN →](#)

VOITTO?

Pysymällä tiukkana juuri oikeissa paikoissa Britannia ja Ranska näkivät Hitlerin valheiden läpi ja välttivät toisen maailmansodan... ainakin sellaisena kuin me sen tunnemme. Sota kuitenkin raivoaa Kiinassa, Abessinia on menetetty ja Euroopankaan rauha ei ehkä kestä ikuisesti. Maailmassa on vielä paljon korjattavaa.

Tämä on vain yksi ehdotus siitä, miten asiat olisivat voineet mennä. Kaikki on lopulta vain jossittelua. Kannattaa ehkä tutkia muitakin vaihtoehtoja...

[ETEENPÄIN →](#)

Mitä *oikeasti* tapahtui?

1. Hyökkäys Mantšuriaan
b.) **Liitto lähettää komission tutkimaan asiaa**
2. Abessinian kriisi
a.) **Liitto asettaa Italialle pakotteita**
JA
b.) **Britannia ja Ranska suunnittelevat rauhansopimuksen**
3. Marssi Reininmaalle
a.) **Liitto joutuu hyväksymään asian**
4. Sudeettialueet
b.) **Saksa saa sudeettialueet, mutta ei enempää**
5. Hyökkäys Puolaan
a.) **Puolustamme Puolaa**

Toinen maailmansota alkoi.

LOPPUUN →

Kiitos pelaamisesta!

**TAKAISIN
ALKUUN**